

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 7Sžsk/7/2021  
Identifikačné číslo spisu: 3020200049  
Dátum vydania rozhodnutia: 04.05.2021  
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:3020200049.1

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobkyne: mal. O. U., nar. XX. L. XXXX, zast. matkou U. U., nar. XX. L. XXXX, obe bytom v Z., B. Č.. XXX/XX, právne zast.: prof. JUDr. PhDr. Petrom Potáschom, PhD., advokátom a konateľom Potásch & Potásch s.r.o., so sídlom v Bratislave, Jedľová 14037/7, IČO: 47 258 616, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Odbor peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností, so sídlom v Bratislave, Špitálska č. 8, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 03. decembra 2019, číslo UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2019/12844/JH, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 17. septembra 2020, č.k. 18Sa/5/2020-86, t a k t o

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 17. septembra 2020, č.k. 18Sa/5/2020-86 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

#### I.

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zo 17. septembra 2020, č.k. 18Sa/5/2020-86 podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 03. decembra 2019, číslo UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2019/12844/JH, ktorým žalovaný postupom podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v rozhodnom znení (ďalej len „Správny poriadok“) v celom rozsahu zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín z 15. augusta 2019, Číslo: TN1/OPPKPČ/SOC/2019/32167-16. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 38 ods. 1 písm. b/ bod 2, § 45 ods. 3 a § 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z.z.“) odňal žalobkyni s účinnosťou od 01. augusta 2019 peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky

osobného motorového vozidla, ktorý táto poberala na základe rozhodnutia z 21. marca 2017, číslo: TN1/OPPKPČ/SOC/2017/42407-5 mesačne vo výške 16,7 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenú v § 2 písm. a/ zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 601/2003 Z.z.“) a jeho výplatu s účinnosťou od 01. augusta 2019 zastavil.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 1 ods. 1,2, § 6 ods. 1,2, § 14 ods. 6, § 14 ods. 10 a § 28 ods. 9 písm. b/ zákona č. 447/2008 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd po preskúmaní veci mal preukázané, že žalobkyňa bola pre svoje zdravotné postihnutia odôvodňujúce 50 %-nú mieru funkčnej poruchy naďalej považovaná za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Súčasťou posudkovej činnosti prvostupňového správneho orgánu začatého na základe žiadosti o priznanie peňažného príspevku na opatrovanie v prejednávanej veci bolo aj hodnotenie otázky mobility žalobkyne. Podľa názoru súdu v tomto smere postupoval správny orgán v súlade s ustanovením § 55 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z., ak na základe žiadosti o poskytnutie peňažného príspevku na opatrovanie a záverov posudkových lekárov z vlastnej iniciatívy vydal aj rozhodnutie, ktoré bolo predmetom odvolacieho prieskumu žalovaného. Správny orgán prvého stupňa tým správne reagoval na zmenu právnej úpravy účinnej od 01. júla 2018. Od uvedeného dátumu bolo jednou z podmienok odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom ako predpokladu priznania, respektíve trvania nároku na peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla zistenie ťažkej poruchy mobility s následkom neschopnosti dostaviť sa a využívať vozidlá verejnej hromadnej dopravy. Dôvodom priznania príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla v minulosti bola skutočnosť nevládania situácií v prostriedkoch verejnej hromadnej dopravy. V čase vydania preskúmaného rozhodnutia žalovaného platila už nová právna úprava podmieňujúca neschopnosť využívať verejnú hromadnú dopravu ťažkou poruchou mobility. V zmysle ustanovenia § 6 zákona č. 447/2008 Z.z. mobilitou sa rozumie pohybová schopnosť alebo orientačná schopnosť ako schopnosť samostatne sa premiestňovať. Zo správy všeobecnej lekárky žalobcu zo 06. júna 2019 však vyplynulo, že žalobkyňa sa orientuje správne, má aktívnu polohu, pričom postoj, vrátane chôdze, má v norme. Oproti roku 2017 tiež došlo k čiastočnému zlepšeniu zdravotného stavu žalobkyne v dôsledku odstránenia nosových polypov obmedzujúcich dýchanie, čo sa zjavne preukázalo na čiastočnom zlepšení jej zdravotného stavu. S poukazom na tieto zásadné skutočnosti, ktoré sa opierajú o poznatky ošetrojúcich lekárov žalobkyne, vrátane jej všeobecnej lekárky, ako priamych poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, mal súd v zhode s názorom správnych orgánov za to, že žalobkyňa netrpí na ťažkú poruchu mobility, t.j. poruchu v oblasti pohybu a orientácie. Z tohto dôvodu jej preto nárok na peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla v zmysle novej právnej úpravy už nepatrí. Aktuálne preukázaný zdravotný stav žalobkyne nesvedčí ťažkej poruche mobility, ani duševnej poruche alebo ťažkej poruche zvieracov, ktoré podmieňujú priznanie odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Nakoľko vykonaným dokazovaním tiež nebolo preukázané zdravotné postihnutie vyžadujúce zaradenie žalobkyne do chronického dialyzačného programu alebo do transplantáčného programu a ani sa jej neposkytuje akútna onkologická liečba a pri hematoonkologickom ochorení aj udržiavacia liečba, súd dospel k rovnakému záveru, že žalobkyňu nemožno považovať za osobu odkázanú na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

4. Vzhľadom na uvedené krajský súd žalobu postupom podľa § 190 SSP zamietol ako nedôvodnú.

5. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

II.

6. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietala, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP) a tiež, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

8. Konkrétne namietala, že vo veci žalobkyne v správnom konaní došlo k faktickej fúzii (spojeniu) dvoch správnych konaní do jedného procesného celku, z ktorých následne vzišli dve správne rozhodnutia, a to rozhodnutie o odňatí peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla a rozhodnutia o poskytnutí peňažného príspevku na opatrovanie. Žalobkyňa sa teda o začatí konania o odňatí peňažného príspevku dozvedela až doručením rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa. V tomto smere uviedla, že výklad § 53 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z.z., podľa ktorého sa § 18 ods. 3 Správneho poriadku na konania vo veciach kompenzácie nevzťahuje, nie je možné uskutočniť tak, aby to znamenalo vlastné popretie základných princípov konania. Upovedomenie o začatí konania musí byť doručené tomu, o koho právach a právom chránených záujmoch sa koná, vždy - bez výnimky. V právnom štáte je neprijateľné, aby sa účastník konania dozvedel o samotnom konaní až v okamihu doručenia rozhodnutia vo veci samej. Týmto spôsobom je potom účastník konania obratý o možnosť účinne uplatňovať svoje procesné práva, ktoré by inak riadne a včas uplatnil, ak by mal vedomosť o konaní. Dodala, že navyše podkladom pre rozhodnutie v konaní o odňatí boli podklady obstarané v úplne inom správnom konaní a fakticky ešte pred začatím samotného správneho konania (komplexný posudok z 31. júla 2019). Takýto postup správnych orgánov považovala za porušenie princípu právnej istoty, prirodzenej spravodlivosti, legitímnych očakávaní, alebo celkovo predvídateľnosti postupu orgánu verejnej moci.

9. Ďalej žalobkyňa namietala, že v rámci správneho konania a následne konania súdneho nebolo prihliadané na relevantné dôkazy, posudkový lekár, ako aj prvostupňový správny orgán nemali v čase rozhodovania k dispozícii všetky relevantné podklady pre rozhodnutie vo veci samej, keďže podklady, ktoré mali k dispozícii, preukazovali opodstatnenosť priznania peňažného príspevku na opatrovanie, ale nie odňatého peňažného príspevku. Odhliadnuc od toho, žalobkyňa tiež uviedla, že už v čase správneho konania mal posudkový lekár k dispozícii lekárske nálezy preukazujúce ťažkosti s dýchaním, tzv. chronický únavový syndróm, náchylnosť na infekčné ochorenia z kolektívu a problémy s inkontinenciou, t.j. diagnózy majúce vplyv na schopnosť žalobkyne využívať prostriedky hromadnej prepravy. Rovnako v priebehu odvolacieho správneho konania dodala ďalšie listinné podklady súvisiace s vecou, z ktorých okrem samotnej diagnózy cystická fibróza vyplývajú i ďalšie skutočnosti týkajúce sa jej zdravotného stavu a majúce vplyv na rozhodnutie vo veci. Konkrétne poukázala na prepúšťaciu správu DFN Košice z 21. apríla 2019 a tiež na lekárske správy Dr. O., CSc. z februára 2018 (súčasť lekárskej správy z 25. marca 2018), MUDr. M. z 26. marca 2019, MUDr. F. / MUDr. M. z 11. mája 2019, MUDr. X. z 23. mája 2019, MUDr. V. / MUDr. Z., PhD. z 03. júna 2019, MUDr. M. / MUDr. O. z 02. augusta 2019, MUDr. Z., PhD. z 02. augusta 2019, MUDr. L. z 27. augusta 2019. V rozhodnutí žalovaného nie je možné identifikovať, ako sa správny orgán vysporiadal s jednotlivými diagnózami, predovšetkým hypotóniou, hypermobilitou, akcentovanou L lordózou, slabším svalovým korzetom, malnutriciou / podvýživou, v stojí rekurváciou KK, valgotizáciou v ČK, krivkou v F vo fyziologickom zakrivení, chôdzou s intrarotáciou chodidiel, gracilnou kostrou, únavovým syndrómom. V tejto súvislosti namietala tak nepreskúmateľnosť rozhodnutí správnych orgánov, ako aj samotného rozsudku krajského súdu a poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžso/14/2015, prípadne rozsudok sp. zn. 9Sžsk/129/2018. Žalobkyňa tak v podanom odvolaní, ako aj v podanej žalobe preukázala, že jej stav sa nezlepšil, práve naopak, došlo k jeho zhoršeniu, keď pribudli diagnózy a poruchy spojené aj s jej mobilitou, ktoré v čase priznania peňažného príspevku u žalobkyne neboli. Tiež namietala nedoručenie lekárskeho posudku z 23. októbra 2019, ktorý bol obstaraný na organizačnej úrovni žalovaného, a z ktorého následne žalovaný vychádzal; namietala tiež nedoručenie vyjadrenia žalovaného z 03. apríla 2020, dodatočného vyjadrenia posudkového lekára z 29. marca 2020, vyjadrenia sociálneho pracovníka z 28. októbra 2019 a tiež prílohy k vyjadreniu žalovaného z 30. marca 2020. Rovnako poukázala na vnútorný rozpor v podkladoch pre rozhodnutie s tým, že tieto neboli odstránené, ako aj vnútornú rozporuplnosť zistení správnych orgánov, keď uvádzajú, že žalobkyňa

potrebuje sprievod druhej osoby pri preprave a pri premiestňovaní, čo bez ďalšieho indikuje, že nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti z dôvodu ťažkej poruchy mobility premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a späť, nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy podľa § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z. Ďalej namietala procesné pochybenie krajského súdu spočívajúce v nedostatočnom poučení o možnosti požiadať o nariadenie pojednávania; pokiaľ potom krajský súd bez ďalšieho rozhodol bez nariadenia pojednávania, procesne pochybil, čo je samostatným dôvodom na zrušenie jeho rozsudku.

10. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnomu posúdeniu veci žalobkyňa uviedla, že krajský súd nesprávne interpretoval „poruchu mobility“ podľa § 16 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z. ako zníženú pohybovú schopnosť podľa § 6 menovaného zákona. Podľa žalobkyne tieto pojmy nemajú identický obsah, pojem „porucha mobility“ nemôže byť zúžená len na problémy pohybové a orientačné, ale môže ísť o akékoľvek zdravotné poruchy, ktoré svojou povahou vedú k odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Tiež namietala postup správnych orgánov, keď tieto pristúpili k odňatiu peňažného príspevku z dôvodu skutočností rozhodujúcich na trvanie nároku, pričom touto skutočnosťou pritom mala byť zmena právnej úpravy. Podľa názoru žalobkyne, ak jej bola v minulosti priznaná kompenzácia za diagnózu, ktorá ex lege zakladala nárok na peňažný príspevok (cystická fibróza s pľúcnymi a gastrointestinálnymi prejavmi) a neskôr zákonodarca zmenil kritériá priznania tak, že túto diagnózu zo zákonného ustanovenia odstránil a zaviedol iné kritériá, neznamená to, že zdravotný stav žalobkyne má byť testovaný vo vzťahu k novým kritériám. Takýto výklad by predstavoval porušenie právnej istoty. Dodala, že v zdravotnom stave žalobkyne navyše nedošlo k zlepšeniu, tento sa v porovnaní s minulosťou zhoršil. Namietala tiež nesprávny výklad § 55 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z., ak súd akceptoval faktické spojenie dvoch samostatných konaní do jedného celku a tiež nesprávny výklad § 55 ods. 2 menovaného zákona v spojení s § 18 ods. 3 Správneho poriadku schvaľujúci postup správneho orgánu, pri ktorom sa účastník konania až pri doručení rozhodnutia o odňatí peňažného príspevku dozvedá, že takéto konanie prebiehalo.

11. V závere navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

### III.

12. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobkyne vyjadril podaním z 11. decembra 2020.

13. V plnom rozsahu sa stotožnil so závermi plynúcimi z rozsudku krajského súdu, kasačnú sťažnosť považoval za nedôvodnú, žalobkyňa v podanej kasačnej sťažnosti neuviedla relevantné vecné skutočnosti, ale len účelovo bez akýchkoľvek odborných znalostí a vedomostí urobila účelové odborné medicínske posudkové závery, ktoré nezodpovedajú objektívnej skutočnosti. K tvrdeniam žalobkyne konkrétne uviedol, že rozhodnutím z 21. marca 2017 bol žalobkyni od 01. januára 2017 priznaný opakovaný peňažný príspevok na prevádzku osobného motorového vozidla. Súčasne s týmto rozhodnutím bol žalobkyni doručený aj komplexný posudok zo 17. marca 2017, v ktorom okrem iného je uvedené, že posudkový lekár vo svojom lekárskom posudku z 15. februára 2017 stanovil žalobkyni termín opätovného posúdenia zdravotného stavu na jún 2019. Vzhľadom na to, bola žalobkyňa dňa 05. júna 2019 vyzvaná, aby sa dňa 12. júna 2019 dostavila na úrad, zároveň bola vyzvaná na predloženie presne špecifikovaných dokladov, okrem iného aj aktuálny nález odborného vyšetrenia, nie starší ako 3 mesiace. Následne žalobkyňa dňa 10. júna 2019 podala žiadosť o priznanie peňažného príspevku na opatrovanie, z ktorého dôvodu bol dohodnutý náhradný termín jej posúdenia na 19. júna 2019, ktorého sa žalobkyňa v sprievode svojho zákonného zástupcu (matky) zúčastnila, v uvedený deň bol vyhotovený lekársky posudok, v ktorom na základe lekárskeho správ bolo riadne odôvodnené odňatie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla a priznanie peňažného príspevku na opatrovanie. Z tohto dôvodu správne konanie nezačalo na základe žalobkyni doručeného prvostupňového správneho rozhodnutia o odňatí príslušného

peňažného príspevku z 15. augusta 2019, ale na základe výzvy, respektíve vykonaním sociálneho šetrenia dňa 19. júna 2019 na úrade, na ktorom si žalobkyňa riadne a v plnom rozsahu uplatnila svoje procesné práva, pričom sa k veci aj riadne vyjadrila. Rovnako žalovaný odmietol, že by došlo k nezákonnej fúzii dvoch správnych konaní, obe správne konania začali v súlade so Správnym poriadkom, pričom podklady pre rozhodnutia boli vyhotovené a získané v súlade so zákonom č. 447/2008 Z.z. a tieto sa nachádzajú v spisovej dokumentácii. Vo vzťahu k zdravotnému stavu žalobkyne žalovaný uviedol, že žalobkyňou uvádzané tvrdenia sa nepotvrdili, čo príkladmo preukázal s poukazom na lekársky nález MUDr. O. zo 06. júna 2019, podľa ktorého žalobkyňa netrpí poruchou inkontinencie; dodal, že posudkoví lekári na základe lekárskeho nálezu dospeli k záveru, že u žalobkyne nie sú splnené podmienky na priznanie predmetného peňažného príspevku. K námietke žalobkyne, že jej nebol doručený lekársky posudok z 23. októbra 2019 uviedol, že podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku je komplexný posudok, pričom v § 55 ods. 7,8,9 zákona č. 447/2008 Z.z. sú uvedené podmienky, za ktorých je podkladom pre rozhodnutie lekárskeho posudku. Z toho je zrejmé, že nedoručením lekárskeho posudku nedošlo zo strany správnych orgánov k porušeniu zákona č. 447/2008 Z.z. K namietanému nedoručeniu vyjadrenia z 03. apríla 2020 uviedol, že uvedené vyjadrenie bolo v podstate sprievodným záznamom neobsahujúcim žiadne relevantné skutočnosti, a ktorého prílohu tvorili vyjadrenia k žalobe, ktoré boli žalobkyňi doručené. K námietke žalobkyne, že jej bol napriek záverom uvedeným v správnych rozhodnutiach vyhotovený preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom žalovaný uviedol, že v zákone č. 447/2008 Z.z. sú samostatne upravené podmienky vyhotovenia preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom, a teda nie každé postihnutie sa preskúma podľa § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z. V závere dodal, že k odňatiu príslušného peňažného príspevku nedošlo z dôvodu zmeny § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z., ale z dôvodu, že žalobkyňa vzhľadom na svoj zdravotný stav nespĺňa podmienky na priznanie peňažného príspevku.

14. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu potvrdil (?).

IV.

15. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa podaním z 05. januára 2021 konštatujúc opodstatnenosť podanej kasačnej sťažnosti, výzva na podrobenie sa zdravotnému posúdeniu nemôže byť vnímaná ako oznámenie o začatí konania o odňatí peňažného príspevku, ďalej k poukazu žalovaného na údajne účelové hodnotenie medicínskych otázok s odkazom na poruchu inkontinencie uviedla, že poukázala na niekoľko aspektov preukazujúcich sťažnosť, respektíve nemožnosť jej riadneho presunu prostriedkami hromadnej dopravy a na tieto nedostala zo strany správnych orgánov relevantnú odpoveď, zotrvala na názore, že jej mal byť doručený lekárskeho posudok z 23. októbra 2019, tiež zotrvala na názore, že jej malo byť doručené vyjadrenie z 03. apríla 2020 a tiež dodatočné vyjadrenie posudkového lekára z 29. marca 2020, na ktoré žalovaný odkazoval vo svojom vyjadrení z 03. apríla 2020, k otázke sprievodu uviedla, že už samotná skutočnosť, že žalobkyňa disponuje preukazom fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom determinuje tú skutočnosť, že žalobkyňa nie je schopná sa sama prepravovať prostriedkami hromadnej prepravy na rovnakom základe ako zdravé osoby, ďalej zdôraznila aj vzhľadom na obsah rozhodnutia žalovaného, že k odňatiu peňažného príspevku došlo na základe zmeny právnej úpravy.

V.

16. Vyjadrenie žalobkyne bolo zaslané žalovanému na vedomie dňa 08. januára 2021.

VI.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

18. Podľa článku 48 ods. 2 veta druhá Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

19. Podľa článku 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

20. Správny súdny poriadok upravuje právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve a konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve (§ 1 SSP).

21. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

22. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

23. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

24. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

25. Podľa § 107 ods. 1 SSP, predseda senátu nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, ak  
a/ o to požiada aspoň jeden z účastníkov konania,  
b/ vykonáva dokazovanie,  
c/ to vyžaduje verejný záujem,  
d/ je to na prejednanie veci potrebné alebo  
e/ tak ustanovuje tento zákon.

26. Podľa § 199 ods. 1 písm. d/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

27. Podľa § 199 ods. 2 SSP, v konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

28. Podľa § 202 ods. 1 SSP, v správnej žalobe sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť  
a/ označenie druhu žaloby,  
b/ označenie žalovaného,  
c/ označenie konania alebo veci, v ktorej sa žalobca domáha nápravy,  
d/ deň vydania rozhodnutia a deň jeho doručenia alebo iného oznámenia žalobcovi,  
e/ opísanie rozhodujúcich skutočností,  
f/ označenie dôkazov, ak sa žalobca dovoľáva,  
g/ žalobný návrh.

29. Podľa § 202 ods. 2 SSP, správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je

žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1.

30. Najvyšší súd z obsahu súdneho spisu zistil, že krajský súd v predmetnej veci pristúpil k verejnému vyhláseniu rozsudku, čomu zodpovedalo príslušné oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu dňa 28. augusta 2020 a tiež zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku vyhotovená dňa 17. septembra 2020. Nakoľko z obsahu rozsudku nevyplýva, na základe akých dôvodov pristúpil krajský súd k verejnému vyhláseniu rozsudku, t.j. prejednal vec bez nariadenia pojednávania, možno sa iba domnievať, že tento dôvod bol založený na tej skutočnosti, že zákonná zástupkyňa - matka maloletej žalobkyne nepožiadala o nariadenie pojednávania v správnej žalobe, tak ako to predpokladá § 182 ods. 1 písm. g/ v spojení s § 199 ods. 3 SSP. Najvyšší súd tiež podotýka, že zákonná zástupkyňa žalobkyne nebola v konaní pred krajským súdom zastúpená advokátom a sama nemá vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, respektíve to nevyplýva z jej podaní adresovaných súdu.

31. V tomto smere najvyšší súd uvádza, že správna žaloba v sociálnych veciach je osobitným typom správnej žaloby s tým, že táto osobitosť je daná práve špecifickou povahou do úvahy prichádzajúcej množiny prejednávanych vecí [predovšetkým rozhodovanie vo veciach týkajúcich sa sociálneho poistenia (dôchodkové poistenie, nemocenské poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistenie v nezamestnanosti), štátnej sociálnej podpory (rodičovský príspevok, prídavok na dieťa, príspevok pri narodení dieťaťa a iné) a sociálnej pomoci (hmotná núdza)] a k tomu zodpovedajúceho špecifického okruhu osôb, ktoré sú oprávnené domáhať sa súdneho prieskumu správnych aktov (primárne rozhodnutí / opatrení) vydávaných vo vyššie uvedených veciach. V tomto type správneho súdneho konania sa domáhajú ochrany primárne fyzické osoby, ktoré je nutné považovať za tzv. slabších účastníkov (pozri § 5 ods. 1 SSP v spojení s článkom 6 Civilného sporového poriadku), ktorej skutočnosti zároveň zodpovedá nielen osobitná poučovacia povinnosť, ale i napríklad oslobodenie od poplatkovej povinnosti, nevyžaduje sa tiež podmienka povinného právneho zastúpenia, správna žaloba fyzickej osoby sa zo strany správneho súdu posudzuje neformálne, rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu, pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi; rovnako správny súd (ak to nie je v rozpore s účelom správneho súdnictva) môže i bez návrhu doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy. Z uvedeného je zrejmé, že účelom takto koncipovanej osobitnej úpravy je predovšetkým zabezpečenie účinnejšej ochrany práv týchto fyzických osôb (hlavne z dôvodu nedostatku ich právneho vedomia) v správnom súdnom konaní.

32. Vo vzťahu k poučovacej (manudukačnej) povinnosti Správny súdny poriadok rozlišuje jednak všeobecnú poučovaciu povinnosť upravenú v § 26 SSP a jednak osobitnú poučovaciu povinnosť, ktorá je upravená vo viacerých ustanoveniach naprieč celým procesným kódexom (napríklad § 41 ods. 1, § 59 ods. 2, § 77 ods. 1) s tým, že je upravená aj vo vzťahu k správnej žalobe v sociálnych veciach v § 199 ods. 2 SSP, podľa ktorého správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach. Osobitná poučovacia povinnosť súdu v konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach sa týka najmä tých procesných práv a povinností fyzických osôb, ktorých realizácia alebo rešpektovanie má zásadný význam pre efektívne hájenie, respektíve bránenie ich práv v konaní pred súdom. V rámci tejto poučovacej povinnosti súdu bolo preto podľa názoru najvyššieho súdu potrebné poučiť žalobkyňu, aby sa táto v súdom stanovenej lehote vyjadrila aj k možnosti požiadať o nariadenie pojednávania (o prerokovanie veci na pojednávaní). Podľa názoru najvyššieho súdu nie je v tomto smere vylúčené ani pripojenie doložky podľa § 103 ods. 2 SSP, že ak sa účastník konania v takto určenej lehote nevyjadrí, bude sa predpokladať, že k prejednaniu veci bez nariadenia pojednávania nebude mať námietky.

33. V súvislosti s právnou úpravou § 182 ods. 1 písm. g/ SSP, podľa ktorého jednou z obligatórnych náležitostí všeobecnej správnej žaloby je aj vyjadrenie, či žalobca žiada nariadenie pojednávania, pričom na neskoršiu žiadosť žalobcu o nariadenie pojednávania už správny súd neprihliada, najvyšší súd uvádza, že právna úprava konania o správnej žalobe v sociálnych veciach aj vzhľadom na svoje osobitné

postavenie, za predpokladu, že žalobcom je fyzická osoba, obsahuje v § 202 ods. 1 SSP vlastné náležitosti správnej žaloby, v ktorých povinnosť požiadať o nariadenie pojednávania absentuje.

34. Vzhľadom na to, že krajský súd v zmysle vyššie naznačeného žalobkyňu relevantným spôsobom nepoučil o jej procesných právach a povinnostiach, najvyšší súd dospel k záveru, že je daný dôvod na zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 SSP v spojení s § 440 ods. 1 písm. f/ SSP.

35. V ďalšom konaní krajský súd aj vzhľadom na vyjadrenie žalobkyne obsiahnuté v podanej kasačnej sťažnosti bez ďalšieho nariadi vo veci pojednávanie, pričom sa riadne vysporiada s námietkami žalobkyne, najmä tými, ktoré majú aj s pripojenými dôkazmi zásadný význam pre riadne zistenie skutkového stavu veci a vo veci znovu rozhodne; svoje rozhodnutie zároveň náležite v intenciách § 139 ods. 2 SSP odôvodní.

36. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne krajský súd aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

37. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.